

OBSAH

ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK	10
PREDHOVOR	12
1 ÚVOD DO MEDZINÁRODNÉHO PRÁVA	15
1.1 Pojem medzinárodné právo verejné	15
1.2 Subjekty medzinárodného práva	17
1.2.1 Štáty	18
1.2.2 Medzinárodné organizácie	21
1.2.3 Jednotlivci	23
1.2.4 Ďalšie subjekty medzinárodného práva a subjekty <i>sui generis</i>	27
1.3 Pramene medzinárodného práva	29
1.3.1 Medzinárodná obyčaj	30
1.3.2 Medzinárodná zmluva	33
1.3.3 Ďalšie pramene medzinárodného práva	35
1.4 Zodpovednosť v medzinárodnom práve	36
1.4.1 Porušenie medzinárodného záväzku štátu	37
1.4.2 Pričítateľnosť konania štátu	38
1.4. Okolnosti vylučujúce protiprávnosť	39
1.5 Riešenie sporov v medzinárodnom práve	41
1.5.1 Arbitrážne konanie v medzinárodnom práve verejnom	44
1.5.2 Súdne konanie v medzinárodnom práve verejnom	45
1.6 Donútenie v medzinárodnom práve	46
1.7 Repetitórium	49
2 HISTÓRIA EURÓPSKEJ INTEGRÁCIE, CIELE ÚNIE A ČLENSTVO	52
2.1 Európska myšlienka zjednotenia v širšom historickom kontexte	52
2.2 Významné osobnosti a myšlienky európskeho zjednotenia v medzivojnovom období	55
2.3 Európska integrácia: východiská z vojnového chaosu	56
2.4 Začiatok hospodárskej integrácie	61

2.4.1	Schumanova deklarácia a vznik Európskeho spoločenstva pre uhlie a oceľ	61
2.4.2	Rímske zmluvy: Európske hospodárske spoločenstvo a Európske spoločenstvo pre atómovú energiu	65
2.5	Napĺňanie spoločného, resp. vnútorného trhu a rozvoj politickej integrácie v rámci Európskych spoločenstiev	70
2.5.1	Rozvoj hospodárskej integrácie	70
2.5.2	Rozvoj politickej integrácie	73
2.6	Jednotný európsky akt (JEA) a južné rozšírenie	77
2.7	Maastrichtská zmluva – založenie Európskej únie	80
2.8	Amsterdamská zmluva	85
2.9	Zmluva z Nice a následné rozšírenie o strednú a východnú Európu	87
2.9.1	Zmluva z Nice	87
2.9.2	Najväčšie rozšírenie Spoločenstiev a Únie o 10 nových členských štátov (2004)	88
2.10	Zmluva o Ústave pre Európu, ktorá sa napokon nerealizovala	93
2.11	Lisabonská zmluva	95
2.12	Členstvo v EÚ a Brexit	98
2.13	Význam čl. 1 ZEÚ v kontexte vývoja európskej integrácie	105
2.14	Ciele EÚ v kontexte európskej integrácie	109
2.14.1	Mier ako primárny cieľ Európskej únie	110
2.14.2	Presadzovanie hodnôt ako základ európskej spolupráce	111
2.14.3	Blaho národov ako konečný cieľ európskej politiky	114
2.14.4	Ďalšie parciálne ciele podľa čl. 3 ZEÚ	116
2.15	Repetitórium	119
3	PRÁVOMOCI EURÓPSKEJ ÚNIE	126
3.1	Prenesenie právomocí a vertikálna delba právomocí	126
3.2	Právomoci a ciele EÚ a klauzuly flexibility	130
3.3	Horizontálna delba právomocí	132
3.4	Výlučná právomoc	133
3.5	Spoločné právomoci	137
3.6	Koordináčna právomoc	139

3.7	Podporná právomoc	140
3.8	Paralelná právomoc	141
3.9	Právomoc v oblasti spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky	142
3.10	Zásada proporcionality a zásada subsidiarity	143
3.10.1	Zásada subsidiarity	145
3.10.2	Zásada proporcionality	147
3.11	Zásada rovnosti členských štátov pred Zmluvami	149
3.12	Rešpektovanie národnej identity	150
3.13	Zásada lojálnej spolupráce	157
3.14	Uplatňovanie práva EÚ a zásada procesnej autonómie členských štátov	158
3.15	Repetitórium	160
4	HODNOTY EURÓPSKEJ ÚNIE	163
4.1	Článok 7 ZEÚ ako prostriedok presadzovania hodnôt EÚ	165
4.1.1	Článok 7 ods. 1 ZEÚ a ohrozovanie hodnôt	166
4.1.2	Článok 7 ods. 2 ZEÚ a porušovanie hodnôt	167
4.1.3	Článok 7 ods. 3 a 4 ZEÚ a sankcionovanie porušenia hodnôt	169
4.1.4	Procesné otázky konaní podľa čl. 7 ZEÚ	172
4.2	Realita použitia čl. 7 ZEÚ na ochranu hodnôt EÚ	173
4.3	Iné prostriedky Európskej únie využívané na ochranu spoločných hodnôt	175
4.4	Repetitórium	178
5	PRAMENE PRÁVA EURÓPSKEJ ÚNIE	180
5.1	Autonómnosť právneho poriadku EÚ	180
5.2	Materiálne pramene práva EÚ	184
5.3	Formálne pramene práva EÚ	187
5.3.1	Primárne právo	190
5.3.2	Všeobecné právne zásady	201
5.3.3	Sekundárne právo	206
5.3.4	Medzinárodné zmluvy, ktoré uzatvorila EÚ	239
5.3.5	Dohody medzi členskými štátmi	250
5.4	Význam sudcovského práva v systéme prameňov práva	251

5.5	Výklad práva EÚ	254
5.5.1	Kritériá výkladu	255
5.5.2	Výkladové pomôcky	256
5.5.3	Metódy výkladu	257
5.5.4	Systematický výklad práva EÚ	258
5.5.5	Teleologický výklad práva EÚ	264
5.5.6	Interpretácia rôznych jazykových znení prameňov práva EÚ	264
5.5.7	Výnimočné použitie vnútroštátnych ustanovení pri výklade práva Únie	265
5.5.8	Výklad medzinárodných zmlúv Európskej únie	266
5.6	Repetitórium	267
6	TVORBA SEKUNDÁRNEHO PRÁVA	280
6.1	Riadny legislatívny postup	281
6.1.1	Legislatívny návrh. Legislatívna iniciatíva	282
6.1.2	Príprava návrhu	284
6.1.3	Rokovanie v Parlamente	288
6.1.4	Legislatívny návrh v Rade	289
6.1.5	Postup	291
6.2	Mimoriadny legislatívny postup	297
6.2.1	Postup so súhlasom Parlamentu	297
6.2.2	Konzultačný postup	299
6.3	Prijímanie ročného rozpočtu EÚ	305
6.4	Delegované a vykonávacie akty	307
6.4.1	Delegované akty	307
6.4.2	Vykonávacie akty	312
6.5	Repetitórium	315
7	INŠTITUCIONÁLNY SYSTÉM EÚ	320
7.1	Úvod	320
7.2	Európsky parlament	326
7.2.1	Zloženie a sídlo	326
7.2.2	Právomoci	327

7.3	Rada EÚ	331
7.3.1	Funkcie	331
7.4	Európska rada	336
7.5	Európska komisia	338
7.5.1	Zloženie Európskej komisie	338
7.5.2	Kreovanie Európskej komisie	339
7.5.3	Požiadavky na člena Európskej komisie	340
7.5.4	Odvolanie člena Európskej komisie. Vzdanie sa funkcií	340
7.5.5	Právomoci a postavenie Európskej komisie	344
7.6	Európska centrálna banka	349
7.6.1	Orgány ECB	351
7.6.2	ESCB a národné centrálné banky	353
7.7	Dvor audítorov	355
7.8	Vysoký predstaviteľ Únie pre zahraničné veci	358
7.9	Európska služba pre vonkajšiu činnosť	358
7.10	Európska investičná banka	359
7.11	Ombudsman	360
7.12	Poradné orgány	362
7.12.1	Európsky výbor regiónov	362
7.12.2	Európsky hospodársky a sociálny výbor	363
7.13	Ostatné inštitúcie EÚ a agentúry	364
7.14	Repetitórium	368
8	DEMOKRACIA A EÚ	372
8.1	Demokratický deficit EÚ	372
8.2	Repetitórium	380
9	OCHRANA ĽUDSKÝCH PRÁV V EÚ	382
9.1	Všeobecný koncept ochrany ľudských práv a jeho prenos do práva EÚ ...	382
9.2	Od slobôd vnútorného trhu k vlastnej ochrane ľudských práv v EÚ	386
9.3	Aplikácia Charty	392
9.4	Pristúpenie EÚ k EDĽP	396
9.5	Repetitórium	400

10 SÚDNY SYSTÉM EURÓPSKEJ ÚNIE	404
10.1 Súdny dvor EÚ ako inštitúcia	404
10.1.1 Vývoj Súdneho dvora EÚ	404
10.1.2 Organizácia Súdneho dvora EÚ (stav po Lisabonskej zmluve)	406
10.1.3 Sudcovia a generálni advokáti	409
10.1.4 Súdny dvor	412
10.1.5 Všeobecný súd	413
10.1.6 Osobitné súdy	414
10.1.7 Právomoc Súdneho dvora EÚ	415
10.1.8 Príslušnosť Súdneho dvora a Všeobecného súdu	418
10.2 Priame žaloby	422
10.2.1 Konanie o nesplnenie povinností členským štátom	423
10.2.2 Konanie o neplatnosť (aktov)	432
10.2.3 Konanie o nečinnosti	447
10.2.4 Žaloba na náhradu škody	450
10.3 Prejudiciálne konanie	453
10.3.1 Predmet prejudiciálnej otázky	454
10.3.2 Pojem vnútroštátny súdny orgán – možnosť položiť prejudiciálnu otázku	455
10.3.3 Nepripustnosť hypotetických otázok	462
10.3.4 Povinnosť položiť prejudiciálnu otázku – neplatnosť sekundárneho práva	463
10.3.5 Povinnosť položiť prejudiciálnu otázku – výklad práva EÚ	465
10.3.6 Vybrané procedurálne aspekty prejudiciálneho konania	472
10.3.7 Sumár vybraných bodov prejudiciálneho konania	475
10.4 Ostatné konania	475
10.4.1 Námietka nezákonnosti	476
10.4.2 Stanovisko o súlade zamýšľanej medzinárodnej zmluvy s právom EÚ	477
10.4.3 Zamestnanecké spory	478
10.4.4 Konanie vo veciach práva duševného vlastníctva	478
10.5 Repetitórium	479

11 CHARAKTERISTIKA PRÁVA EURÓPSKEJ ÚNIE	488
11.1 Autonómnosť právneho poriadku EÚ	488
11.2 Prednosť práva EÚ	491
11.3 Priama použiteľnosť práva EÚ	501
11.4 Priamy účinok práva EÚ	503
11.4.1 Vymedzenie priameho účinku	503
11.4.2 Základy priameho účinku	504
11.4.3 Priamy účinok Zakladajúcich zmlúv	506
11.4.4 Priamy účinok Charty	508
11.4.5 Priamy účinok všeobecných právnych zásad práva EÚ	510
11.4.6 Priamy účinok nariadení	515
11.4.7 Priamy účinok smerníc	515
11.4.8 Priamy účinok rozhodnutí	527
11.5 Nepriamy účinok práva EÚ	529
11.5.1 Základ nepriameho účinku	529
11.5.2 Rozšírenie nepriameho účinku	531
11.5.3 Limitácia nepriameho účinku	532
11.6 Administratívny priamy účinok	536
11.7 Zodpovednosť členského štátu za škodu spôsobenú jednotlivcovi porušením práva EÚ	537
11.8 Repetitórium	544
12 PRÍPADOVÁ ŠTÚDIA	550
12.1 Prípadová štúdia – Slnečný štát	550
12.2 Prípadová štúdia – Slnečný štát – vzorové riešenie	551
12.3 Prípadová štúdia – Rodovo podmienené násilie	554
12.4 Prípadová štúdia – Rodovo podmienené násilie – vzorové riešenie	556
O AUTOROCH	562